

SCI-CONF.COM.UA

SCIENCE, TECHNOLOGY AND GLOBAL CHALLENGES

**PROCEEDINGS OF IV INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
DECEMBER 4-6, 2025**

**TOKYO
2025**

SCIENCE, TECHNOLOGY AND GLOBAL CHALLENGES

Proceedings of IV International Scientific and Practical Conference
Tokyo, Japan
4-6 December 2025

**Tokyo, Japan
2025**

UDC 001.1

The 4th International scientific and practical conference “Science, technology and global challenges” (December 4-6, 2025) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2025. 831 p.

ISBN 978-4-9783419-7-6

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Science, technology and global challenges. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2025. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-technology-and-global-challenges-4-6-12-2025-tokio-yaponiya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: tokyo@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2025 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2025 CPN Publishing Group ®

©2025 Authors of the articles

**АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ У
ВЕДЕННІ СУЧАСНИХ ВІЙН**

Ощипок Іван Федорович

доктор філософії, доцент

Бондаренко Олександр Олегович

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Кафедра політології та соціології

Київського столичного університету

імені Бориса Грінченка

Анотація: В тезах викладено результати дослідження еволюції інформаційно-психологічних операцій, як методу сучасних війн другої половини ХХ – початку ХХІ століття. Досліджено, що із поширенням цифрових технологій та мережових комунікацій інформаційний простір перетворюється на ключовий вимір протиборства, у якому вирішальним стає вплив на політичну волю, легітимність рішень і суспільне сприйняття війни. Також проаналізовано перехід від централізованих ідеологічних кампаній періоду «холодної війни» до гнучких мережових операцій, що поєднують пропаганду, кіберзасоби, дипломатичний та психологічний тиск. Обґрунтовано, що сучасні інформаційно-психологічні операції виконують функцію інструменту стратегічного управління конфліктами та можуть істотно впливати на стійкість державних інститутів і конфігурацію міжнародної безпеки.

Ключові слова: ІІсО, Дипломатія, Проксі-сили, сучасні війни.

Зростання ролі інформації та комунікаційних технологій у глобальній політиці зумовило появу нового виміру протиборства, у якому інформаційно-психологічні операції (ІІсО) стали визначальним методом впливу на перебіг і результат сучасних війн. Поширення соціальних мереж, розвиток цифрової інфраструктури, швидкість циркуляції даних та здатність інформаційних процесів формувати суспільну поведінку перетворили

інформаційний простір на ключову арену геополітичного суперництва. У цих умовах особливої ваги набуває дослідження того, як інформаційно-психологічні операції формують динаміку воєнних конфліктів, впливають на політичні рішення, мобілізують населення, підривають стійкість держав і створюють сприятливі умови для досягнення стратегічних цілей без прямого застосування сили.

Метою ІПСО є досягнення впливу на дії та ставлення цільової групи без застосування сили за допомогою психологічного впливу. Психологічний вплив – це вплив на людей з метою зміни ідеологічних і психологічних структур їхньої свідомості й підсвідомості, трансформації емоційних станів, стимулювання певних типів поведінки [1, с 70]

Сьогодні, як ніколи важливо окреслити загальну логіку функціонування ІПСО, та дізнатись як інформаційний вплив стає одним з ключових чинників міждержавного протистояння завдяки аналізу теоретичних засад, еволюції та сучасних інструментів інформаційно-психологічних операцій у контексті воєн і політичного протиборства ХХ–ХХІ століть.

Використання інформаційно-психологічних операцій як окремого методу можна простежити ще в умовах ідеологічного протистояння часів “холодної війни”, коли держави усвідомили, що масові медіа та канали комунікації здатні виконувати стратегічну функцію. У цей період інформаційний вплив перестав бути допоміжним засобом і перетворився на системний компонент загальної стратегії. Радіомовлення, пропагандистські матеріали, культурна дипломатія, організоване розповсюдження наративів, спрямованих на дискредитацію супротивника, стали ключовими інструментами політичного протиборства. Починаючи з 1960–1970-х років, розвиток телебачення, політичної реклами та загальної емоційної насиченості інформаційного простору стимулював ширше використання психологічних методів впливу. У цей період інформаційно-психологічні операції дедалі тісно пов'язуються не лише з ідеологічним протистоянням між наддержавами, а й з локальними конфліктами по всьому світу [2, с. 104-108].

На рубежі ХХ–ХХІ століть інформаційно-психологічний вимір війни зазнає якісної трансформації: він виходить за межі традиційних медіа й поступово переноситься на цифрові платформи, що формують новий простір протиборства. Масове впровадження мобільного зв'язку, поширення інтернет-форумів, електронної пошти, а згодом і перших соціальних мереж радикально змінює співвідношення сил між державами, недержавними акторами та суспільством. Інформаційні потоки перестають бути односторонніми й ієрархічно організованими: натомість виникає багатовекторна система безперервного обміну, у якій будь-який суб'єкт – від терористичних організацій і політичних рухів до приватних компаній чи волонтерських спільнот – отримує можливість самостійно конструювати й поширювати наративи, здатні впливати на масову свідомість у глобальному масштабі. За таких умов інформаційно-психологічні операції виходять за рамки жорстко централізованих державних кампаній і постають як гнучкі мережеві процеси, що функціонують у цифровому середовищі та швидко адаптуються до його динаміки та технологічних змін. [3]

Наразі інформаційно-психологічні операції нерозривно пов'язані з розвитком технологій. Застосування алгоритмів машинного навчання, нейронних мереж, генеративних моделей, великих даних та аналітики поведінки дозволяє створювати точні психологічні профілі аудиторій, прогнозувати їхню реакцію на певні події та адаптувати інформаційні кампанії у реальному часі. ІПСО використовуються в різних сферах, включаючи військові конфлікти, політичні кампанії, маркетинг та рекламу, а також задля зміни психологічного стану масової аудиторії в цілях соціальної інженерії та маніпуляції громадською думкою. Інформаційний вплив стає дедалі більше індивідуалізованим, що суттєво підвищує його ефективність порівняно з масовими формами пропаганди попередніх епох [4, с 72].

У межах підходів, що описують трансформацію війни другої половини ХХ – початку ХХІ століття як перехід до гібридних, нелінійних та мережево організованих конфліктів, поступово утверджується уявлення, що головне поле

протиборства зміщується з фізичного простору зіткнення регулярних армій у сферу боротьби за політичну волю, довіру, легітимність та контроль над колективними уявленнями. Йдеться про те, що результат війни дедалі більше визначається не знищенням матеріальних ресурсів, а здатністю впливати на інтерпретацію подій, формувати образ «допустимого» насильства, переконувати цільові аудиторії в правомірності власних дій і делегітимізувати супротивника. В умовах глобальної цифровізації, вибухового розвитку соціальних мереж, мобільного інтернету та перетворення інформаційного простору на відкриту, багатовимірну комунікаційну екосистему можливості інформаційно-психологічних операцій істотно зростають: вони стають більш точковими, технологічно складними, здатними працювати з мікротаргетингом, великими масивами даних і алгоритмічним моделюванням поведінки, а також доступними не лише державам, а й недержавним акторам – від транснаціональних корпорацій до терористичних і мережевих рухів. Саме тому інформаційно-психологічний вимір конфліктів дедалі частіше розглядається як центральний елемент сучасного воєнно-політичного протиборства, що визначає параметри глобальної безпеки та вимагає розроблення спеціальних підходів до його вивчення й нейтралізації. [5].

Сучасні ІІсО охоплюють:

- формування стратегічних наративів;
- маніпулятивні інформаційні кампанії;
- конструювання штучних соціальних конфліктів;
- інтегровані кібероперації з психологічним ефектом;
- легітимізацію діяльності проксі-сил;
- вплив на міжнародну громадську думку.

Інформаційно-психологічні операції еволюціонували у напрямі безперервного впливу спрямованого на підрив політичної волі, деморалізацію населення, формування викривленого сприйняття реальності та створення багаторівневої інформаційної переваги. Сучасні інструменти ІІсО продовжують складатися з класичних пропагандистських методів впливу на населення. До

основних прийомів сучасної пропаганди можна віднести: поширення в масах і роз'яснення яких-небудь переконань, ідей, вчення, знань, формування у масовій свідомості образу жертви з фігуранта, що насправді є злочинцев, перекладання відповідальності та приписування власних злочинів супернику, ігнорування фактів та таврування всіх, хто не згоден з пропагандою. [6]

В ході роботи вдалося встановити низку положень, що визначають наукову новизну дослідження. Зокрема, виявлено тенденцію переходу від традиційних пропагандистських форм до інтегрованих мережових операцій, у яких інформаційний вплив поєднується з кібернетичними, дипломатичними та психологічними інструментами. Дослідження демонструє, що сучасні ІІСО є не просто інструментами поширення інформації, а комплексними системами стратегічного управління конфліктами, що здатні формувати суспільні інтерпретації, підривати політичну стабільність і змінювати баланс сил у міжнародному середовищі.

Узагальнення отриманих результатів дозволяє стверджувати, що інформаційно-психологічні операції є однією з найважливіших складових сучасних воєн і політичного протиборства. Вони забезпечують можливість впливати на політичну волю, деморалізувати супротивника, послаблювати інститути державної влади, створювати штучні соціальні напруги та формувати вигідні образи реальності. Оскільки у XXI столітті контроль над інформаційним простором стає ключовим елементом стратегічної переваги, інформаційно-психологічні операції продовжують розвиватися як один із головних методів ведення сучасних війн, визначаючи логіку поведінки як держав, так і недержавних акторів у глобальному безпековому середовищі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Звездова О. Психологічна війна як гібридна загроза сучасній системі міжнародної безпеки. *Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI*. 2023 с. 63-71. URL: <https://ahpsxxi.org/index.php/journal/article/download/76/58> (дата звернення: 30.11.2025)

2. Історія інформаційно-психологічного протиборства : підруч. / Я. М. Жарков, Л. Ф. Компанцева, В. В. Остроухов, В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк, Є. Д. Скулиш ; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. К. : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 212 с. URL: <https://viknu.mil.gov.ua/files/books/%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%B1%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0.pdf> (дата звернення: 30.11.2025)

3. Rudra, O. J. The Role of Social Media in Propaganda Warfare: A Strategic Analysis / O. J. Rudra // ShodhKosh: Journal of Visual and Performing Arts. 2024. Vol. 5, No. 7SE. P. 1–16. URL: <https://www.granthaalayahpublication.org/Arts-Journal/ShodhKosh/article/view/6445> (дата звернення: 30.11.2025).

4. Онкович А. Соцмережа Фейсбук та інформаційно-психологічні операції. Український інформаційний простір. 2021. Вип. 1(7). С. 206–220. URL: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(7\).2021.233974](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(7).2021.233974) (дата звернення: 30.11.2025)

5. Bakirov, A., Suleimenov, I. Theoretical Bases of Methods of Counteraction to Modern Forms of Information Warfare. Computers, 2025, vol. 14, no. 10, art. 410. URL: <https://doi.org/10.3390/computers14100410> (дата звернення: 30.11.2025)

6. Лойшин А., Ткач І., Ткач М., Шевчук В. Аналіз та систематизація підходів до розуміння поняття “гібридної війни”. Journal of Scientific Papers «Social Development and Security». 2021. Vol. 11, No. 1. P. 145–162. URL: <https://paperssds.eu/index.php/JSPSDS/article/view/291/314> (дата звернення: 30.11.2025)